

Gazeta Olsztyńska.

„GAZETA OLSZTYŃSKA“

wychodzi dwa razy na tydzień, co środę i sobotę.

Kosztuje kwartalnie w drukarni 60 fen., na pocztach 75 fen., z odnośzeniem w dom przez listowego 1 markę.

Z bezpłatnym dodatkiem

„Gość niedzielny.“

Za ogłoszenia płaci się 10 fen. od miejsca wiersza korpusowego. Reklamy 15 fen. od wiersza.

Listy adresować: „Gazeta Olsztyńska“ Allenstein. — Drukarnia znajduje się w rynku nr. 11.

Ojców mowy, Ojców Wiary — Brońmy zgodnie: młody, stary.

„Gazetę Olsztyńską“ wciąż jeszcze na nowy kwartał zapisywać można na każdej poczcie i u każdego listowego na wsi.

„GAZETA OLSZTYŃSKA“
wraz z bezpłatnym dodatkiem

„GOŚĆ NIEDZIELNY“
kosztuje jak dotąd na wszystkich pocztach tylko **75 fen.** kwartalnie, z odnośzeniem w dom przez listowego **1 markę.** Prosimy bardzo o liczne zapisywanie Gazety!

Numera już wyszłe z tego kwartału przesyłamy każdemu teraz zapisującemu Gazetę, za darmo.

Pielgrzymka do Rzymu

z archidiecezyi gnieźnieńskiej i poznańskiej.

Zapowiedziana na wiecu jubileuszowym dnia 9 lutego pielgrzymka do Rzymu wyjedzie stanowczo z Poznania w poniedziałek dnia 1 maja rb. o godz. 3,37 po poł. pod przewodnictwem ks. dr. Surzyńskiego. Ceny jazdy za całą drogę do Rzymu i z powrotem są następujące:

Z Poznania I klasa 251,40 m., II kl. 185,00 mk., III kl. 154,00 mrk.
Z Leszna I kl. 242,60 mk., II kl. 175,40 mk., III kl. 149,40 mk.

Trzecią klasą można tylko jechać do Wiednia, ztamtąd wszyscy pielgrzymi pojedą pierwszą lub drugą klasą, przyczem na mocy osobistego układu kierownika pielgrzymki z dyrekcją austriackiej kolei południowej we Wiedniu pielgrzymi jadący z Poznania do Wiednia trzecią klasą nie już dopłacać nie będą.

Ponieważ należytość za bilety kolejom austriackim i włoskim kilka dni naprzód winna być zapłacona, dla tego naczynamy jako ostateczny termin nadsyłania pieniędzy za bilet na dzień 20 kwietnia.

Późniejsze zgłoszenia uwzględniane być nie mogą. Dla biedniejszych pielgrzymów przygotowane będą w Rzymie mieszkania ze stołowaniem na dziewięć dni za 22 marki, którą

to kwotę razem z pieniędzmi za bilet równocześnie nadesłać należy. Dla zamożniejszych osób będą zamówione mieszkania w rozmaitych cenach, na miejscu w Rzymie dopiero oznaczyć się mających.

Przesyłki pieniężne pątnicy nadsyłać zechcą na ręce ks. dr. Surzyńskiego w Poznaniu, (Seminarium duchowne), który i nadal wszelkich wskazówek i objaśnień dotyczących pielgrzymki udzielać będzie.

Każda osoba, która nadesłała pieniądze na podróż, otrzyma w liście rekomendowanym poświadczenie, iż należy do pielgrzymki, wraz z objaśnieniami dotyczącymi podróży i ważniejszych miejsc świętych, jakie podczas pielgrzymki zwiedzane będą.

Osoby przewodnikowi nieznane lub nie zajmujące wybitniejszego stanowiska winny do przesyłki pieniężnej dołączyć zaręczenie swego proboszcza lub innej poważnej osoby, iż posiadają na podróż prócz pieniędzy na bilet dostateczną sumę na utrzymanie i inne wydatki, a mianowicie 100 marek, jeżeli jadą trzecią klasą, a 150 mk., jeżeli jadą drugą klasą.

Ponieważ zaledwie trzy tygodnie od dnia wyjazdu nas oddzielają, dla tego usilnie upraszamy wszystkich dyecezyan, mających zamiar brać udział w pielgrzymce, ażeby się jak najspieszniej zgłaszali pod wyszczególnionym powyżej adresem i pieniądze aż do 20 kwietnia nadesłali.

Komitet pielgrzymki do Rzymu z archidiecezyi gnieźnień. i poznańskiej.

Poznań, d. 10 kwietnia 1893.

Co słyhać w świecie?

Wszystkie stronnictwa gotują się już do nowych wyborów, na przypadek, gdyby parlament miał zostać rozwiązany. Przypominamy i my, że w naszej kasie wyborczej pustki i że wszelkie datki na cele wyborcze przyjmuje wybrany na zebraniu wyborczym w r. 1890 skarbnik p. Antoni Sikorski w Gietrzwałdzie.

Niemcy. Wczoraj rozpoczęły się obrady w sejmie pruskim. Radzono nad projektem dotyczącym zmiany prawa wyborczego.

— Liczą już na pewno na rozwiązanie parlamentu niemieckiego z powodu projektu wojskowego. To też po rozmaitych wielkich miastach odbywają się liczne zebrania rozmaitych stronnictw, na których naradzają się głównie nad przyszłymi wyborami. Socjaliści przy tem nie śpią, cieszą się oni nawet, że przyjdzie do rozwiązania parlamentu, bo spodziewają się, że przyszłe wybory wzmocnią znacznie stronnictwo socjalistyczne w parlamencie. Agitacja ich jest wszędzie energiczna, do mniejszych miast wysyłają płatnych agitatorów, a w samym Berlinie zamierzają odbyć jeszcze przed rozwiązaniem parlamentu wielki wiec socjalistyczny, na którym chcą postawić swych kandydatów na posłów do parlamentu. Wiec ten odbędzie się prawdopodobnie 7 maja.

— Cesarz Wilhelm wyjedzie 18 bm. na Szwajcaryę do Włoch na srebrne wesele włoskiej pary królewskiej. Rozeszła się wieść, że anarchiści, w Szwajcaryi przebywający, chcą wykonać zamaeh na pociąg cesarski, lecz rząd szwajcarski zaprzeczył temu, a zarazem przyrzekł, że będzie dobrze ezował.

— Pielgrzymi niemieccy wyjeżdżają do Rzymu z Monachium dnia 2 maja, z Fryburga dnia 3 maja, połączą się w Bolonii i jadąc przez Loreto i Assyz, staną 6 maja w Rzymie. Bawarskie i austriackie zarządy kolejowe zniżyły cenę jazdy na przestrzeni między Monachium i Ala o 50%, jeżeli 200 razem pielgrzymów pojedzie. Włoskie zaś zarządy wydają dla pielgrzymów, którzy najmniej w liczbie 250 razem Włochy nawiedzą, od Bolonii specjalne bilety okrzęzne ze zniżką 50%.

— Do Rzymu napływały w wielki tydzień tysiące pielgrzymów, ażeby wziąć udział w ceremoniach, jakie tamże się odbywają corocznie w Wielki tydzień. Przez cały Wielki ty-

dzień brało codziennie udział w wspólnych ceremoniach do 14.000 osób. W pierwsze święto wielkanocne celebrował Ojciec św. mszę św. w sali swego pałacu. Na salę wpuszczono około 500 osób. Pomiedzy innymi byli także na niej książę Ferdynand Radziwiłł z swą małżonką i rodziną, baronowa Henikstein z domu hr. Ledóchowska z swą córką hrabiną Hayn, dwaj kuzyni Ojca św. z swemi rodzinami i były prezydent rzeczypospolitej Chile. Wszyscy przyjęli od Ojca św. komunię wielkanocną. Po ukończonej mszy św. udzielił Ojciec św. zebrany błogosławieństwa. Przybyło także w wielką sobotę do Rzymu 40 pielgrzymów rumuńskich pod przewodnictwem Biskupa swego ks. Apsia. Ojciec św. przyjmował ich w uroczystej audyencyi. Biskup odczytał najpierw adres łaciński, na który Ojciec św. w serdecznych słowach odpowiedział. Następnie upominał pielgrzymów, aby swoim niekatolickim obywatelom świecili zawsze dobrymi przykładami i czynami. Wszyscy pielgrzymi zostali Ojcu św. przedstawieni, otrzymali następnie błogosławieństwo i zostali dopuszczeni do ucałowania ręki. Na uwagę zasługuje i to, że pomiędzy rumuńskimi pielgrzymami było i kilku niekatolików, którzy również razem z katolikami z skruchą i czcią klękli przed Ojcem św. i ucałowali mu rękę. Pielgrzymi ofiarowali Ojcu św. 2 przepyszne i kosztowne kobierce. Z powodu świąt Wielkanocnych przeznaczył Ojciec św. dla ubogich miasta Rzymu 20.000 lirów. Z tych zakupiono za 6000 lirów pościeli dla rodzin ubogich, 11.000 lirów rozdzielono pomiędzy nie w gotówce a 3000 pomiędzy ubogich księży w Rzymie.

Dnia 1-go lipca b. r. otworzony zostanie w Canth na Ślązku (Canth Schles.) zakład dla katolickich

sierót po ojcach wojskowych. Dotąd były tylko mieszane albo raczej protestanckie zakłady tego rodzaju, tak iż niejedna sierota wychowana została po protestancku, choć rodzice byli katolickimi. Jeżeli tedy kto wie o sierotach katolickich po ojcach wojskowych, niech się stara, aby taką sierotę umieszczono w nowym zakładzie w Canth. Zgłoszenia trzeba wystosować do biura niemieckiego związku wojsackiego w Berlinie (Büreau des Deutschen Kriegerbundes in Berlin W., Kurfürstenstr. 97.) Warunkiem przyjęcia jest, żeby ojciec dziecka aż do śmierci swojej był członkiem Towarzystwa wojsackiego należącego do związku Towarzystw wojsackich.

Austria. Zżydziała władza szkolna w Wiedniu zakazała, jak się dawniej pisało, wymawiać dzieciom, gdy się żegnają, słowa: „W imię Ojca, Syna i Ducha św.“ Posłowie katolicy zaraz o to zaczęli ministra, który odrzekł, że natychmiast rozporządzenie władzy szkolnej skasuje. Cztery miesiące upłynęły od tego czasu, a w szkołach nie się nie zmieniło; nie pozwalają wymawiać słów dzieciom szkolnym przy przeżegnaniu się. A więc władza szkolna nie słucha ministra. Znowu więc posłowie tę sprawę w sejmie poruszają.

Włochy. Czego to już sobie masoni włoscy nie pozwalają? W wielki piątek, w którym to dniu ludność katolicka, jak wiadomo, ściśle i surowo przestrzega postu, urządzili z rozmysłem — „dla ironizowania obrządku katolickiego“ — jak się głośno odzywali — wielką i huczną ucztę z tańcami i muzyką, na którą zabierali także z ulicy ubogich katolików, ażeby nakarmić ich mięsem. Na tę ucztę dostali kilku i następnie rozgłosili po

swych mssonickich gazetach, że dokonali wielkiego dzieła miłosierdzia, bo nakarmili „głodnych katolików“. Ci, którzy tam poszli, nie byli naturalnie katolikami z przekonania, bo inaczejby tego nie zrobili. Zuchwałość i bezczelność masonów włoskich nie zna już granic!

W Anglii rozwijają anarchiści energiczną agitacją. Od czasu eksplozyi w restauracyi Vervego w Paryżu i od czasu ścięcia anarchisty Ravachola policja paryzka czuwa nad każdym ruchem anarchistów we Francyi; nie mogą oni z tej przyczyny prowadzić piekielnej swój roboty tak swobodnie, jak to dawniej bywało i dla tego wynoszą się z Paryża i gromadzą się w Londynie. Piszą, że Londyn jest teraz miejscem centralnem anarchistów, z którego wysyłają rozkazy do innych miast Europy i utrzymują ściśle stosunki z anarchistami, nie mieszkającymi w Anglii. Odbywają oni nadto potajemnie zebrania nocami i choć policja bacznie czuwa nad nimi, nie może jednak o wszystkim wiedzieć. Ztąd panuje w Londynie pomiędzy mieszkancami dość wielkie zaniepokojenie i wzburzenie. Gazety angielskie nawołują, ażeby policja powiększyć i żeby zupełnie wypędzić anarchistów z Anglii, gdyż inaczej to Anglia doczeka się takich samych „niespodzianek“, jak swego czasu Francya.

Rodzice polscy uczcie dzieci Wasze czytać i pisać po polsku.

Wiadomości z Warmii i z dalszych stron.

Olsztyn. Od 1 kwietnia r. 1894 ma tu zostać otworzoną szkoła średnia i to w terazniejszej ewangelickiej szkole komunalnej. Pan burmistrz

pani nie należy. Od wójta dowiedziałem się o kradzieży, złodzieja po śladach wykryłem, muszę go oddać sądowi.

To mówiąc szarpnął Bartka, postawił na równe nogi, ręce mu skuł, drzwi otworzył i wypchnął przed sobą.

— Ja męża wyszłem do pana sędziego — odezwała się jeszcze pani, ale to nic nie pomogło.

— Jaśnie pani przekona się że bezskutecznie — odrzekł żandarm i poprowadził Bartka do miasta.

Wszystko mu się dobrze wyśniło: ładny dom, murem opasany, dachówką obity, czarny pies, zegarek, łańcuszek, kogut. On niby mieszczan, niby pan, a dzieci i żona jak były, tak i są. Tylko nieszczęśliwsi. Ona już będzie zawsze żoną złodzieja, one dziećmi złodzieja.

Nie pomogły i prósyby dziedzica.

Co się Bartkowi wyśniło?

(Dokończenie)

Bartek zadygotał na całym cielem zerwał się i wpadł do komory.

Nie inaczej Połec wzięty, kielbasy wzięte.

— O Boże mój, Boże! — jęczał Bartek i wrócił do dzieci, jak martwy usiadł na ławie.

Wicek włożył mu na kolana i zaczął jechać, Olech uwiesił mu się u szyi i bawił się jego włosami i włosami; ale on nie nie słyszał i nie czuł. Wrzało, huczało, kotłowało mu w głowie.

— Kto ten pan ze strzelbą? — zapytał się wreszcie sam siebie.

— Pewnie ekonom — odpowiedział sam sobie i cokolwiek się uspokoił, bo wiedział, że pani dobra, to uprosić się da.

I popatrzył się w okno. Zbladł, zatrzęsł się i mało trupem nie padł.

Ujrzał Kaškę, ekonom, panią i żandarma. Tyle razy widział żandarma, a teraz dopiero wpadły mu dobrze w oczy kogucie pióra na jego kapeluszu.

Żandarm ciągle pokazywał ślady na śniegu, ekonom rozkładał rękami, Kaška płakała, pani szła smutna.

Kiedy weszli do izby, Bartek buch na kolana przed panią, Kaška także, oboje w płacz, dzieci w płacz.

Żandarm otworzył torbę i wyjął kajdany, Pani zakreśliły się łzy w oczach i mówi:

Ja panu nie pozwalam go brać, mnie okradł, do mnie sprawa należy.

Bardzo przepraszam jaśnie panią — odpowiedział żandarm — ale ja go muszę wziąć, bo mi tak nakazuje prawo; sprawa ta już do jaśnie

sobiście pana ministra wyznań otrzymał na to pozwolenie i zapewnienie znacznej zapomogi ze strony państwa.

— Przy tutejszej szkole katolickiej ustanowiony został tymczasowo jako nauczyciel w zastępstwie chorego nauczyciela p. Herrmanna, p. Kulik z Szomwałda.

— Przy tutejszym kościele ewangelickim jest obecnie zatrudnionych czterech duchownych i to proboszcz, dwóch kaznodziei i proboszcz wojskowy. Widać, że protestantyzm bierze górę w naszym mieście.

— Z powiatu. Posiedziciel Antoni Gollan wybrany i potwierdzony został jako sołtys w Dorotowie. — Gospodarz Józef Gotzheim wybrany i potwierdzony został jako sołtys w Małych Bartóltach.

— Podczas świąt ogłoszono z ambon w kościołach rozporządzenie Ojca św., wedle którego każdego, który po 1 maja 1893 r. zawiera związek małżeński w kościele protestanckim i ślubuje przed pastorem, należy uważać za wykluczonego z kościoła katolickiego.

— Na pielgrzymkę do Rzymu złożyli z Towarzystwa „Zgody“: Józef Materna 1,50 m., Petrykowski 1 m., Wohlgemuth 50 fen. Razem dotąd 269 m. 35 fen. O dalsze składki prosimy.

* **Gietrzwałd.** Zwyczajne zebranie polsko-katolickiego Towarzystwa ludowego w Gietrzwałdzie odbędzie się dnia 16 bm. o godzinie 4 tej po południu, tj. w przyszłą niedzielę zaraz po niesporach, w domu p. Sikorskiego. Wszystkich członków dla ważnych narad, jako i mających chęć przystąpienia do Towarzystwa usilnie zaprasza Zarząd.

* **Szomfald.** Parobek u gospodarza p. Baukrowicza był w sobotę u rodziców w Trękusie. Wracając z powrotem do domu koleją, zasnął zapewne w wagonie, a widząc, że przejechał stacją Hermsdorf, wyskoczył z pociągu i to tak nieszczęśliwie, że na miejscu został trupem. Znalaziono go rano nieżywego przy torze kolejowym. Tymczasowo zestawiono go na miejscu aż do oględzin sądowych.

* **W Dużym Ramsowie** w drugie święto Wielkanocne syn gospodarski W. pożałował nożem pewnego kuczera za to, że tenże jego młodszego brata skarcił za włazienie na wóz.

* **Świętasiekerka.** W tutejszym kościele katolickim wyłukł jakiś niegodziwiec okno, które około 400 m. kosztowało.

* **Malbork.** Wielkie nieszczęście wydarzyło się na tutejszym dworcu. Szachtmistrz Wurm z Królewca przybył tudotąd koleją i chciał z będącego jeszcze w biegu pociągu wyskoczyć. Dostał się przytem pod koła, które mu lewą nogę aż do kolana odcięły, a u

prawej nogi pogniotły mu palce, stopę i piętę.

* **W Grudziądzu** kazał zamówić dla siebie pewien kupiec 1000 korków, do czego upoważnił swego haus-knechta. Ten zamówił i korki też nadeszły, tylko że nie do butelek, ale na nogi, t. j. drewniane trepki, które z niemiecką korkami tu zowią. Jedna strona nie chce przyjąć, druga odebrać i pewnie sąd będzie musiał rozstrzygać.

* **Wąbrzeźno.** We wtorek 4 b. m. obchodził ks. dziekan Połomski 25-letni jubileusz jako proboszcz miejscowy. Przy tej okazji wysłali magistrat, rada miejska i stowarzyszenie czeladzi deputacje z życzeniami. Gmina ofiarowała jubilatowi kosztowny ornat. Wszyscy duchowni z dekanatu przybyli, by złożyć swe życzenia.

* **We wsi Kłodnicy** pod Raciborzem na Górnym Śląsku powstała bijatyka pomiędzy żołnierzami z Koźła a cywilnymi. Żołnierze rabali pałkami, chłopcy bili kłonicami i drągami. Rannych jest 10 żołnierzy, 8 cywilnych. Dwóch żołnierzy śmiertelnie.

* **W Berlinie** skazał sąd piętnastoletniego chłopaka za zamordowanie kobiety 31-letniej, kowalki Leschonsky i synka jej w trzecim roku, a to dla dopełnienia rabunku, na 15 lat więzienia. Na śmierć nie można go było skazać dla zbyt młodego wieku. Ma to być chłopak zepsuty aż do zupełnej zwierzęcości.

* **Ksiądz** dr. Liss, pracujący od przeszło 3 lat we Westfalii, powraca do naszej dyecezyi. Ks. Liss zobowiązał się pracować na obczyźnie przez rok jeden czy dwa, a wytrwał przeszło 3 lata. Dalsze wydawnictwo „Wiarusa“ zapewnione.

* **W Jerezolimie** w kościele, w którym się znajduje grób Chrystusa Pana, powstał pożar w nocy z dnia 4 na 5 marca skutkiem nieostrożności. W kościele w pobliżu grobu wisi kilka set lamp i lampeczek wiecznie gorejących. Pielgrzymów było wtedy około 1000. Gdy się geste kłęby dymu pokazały, pielgrzymi rzucili się w popłochu do drzwi, które muzułmani zwykle o zachodzie słońca zamykają, i drzwi wywalili. Około godziny 11 w nocy przybył Ibrahim pasza i konsul francuzki; ogień szybko ugaszono, szkoda jest nie wielka, z ludzi nikt nie został zraniony. Wyłamane drzwi naprawią Turcy swoim kosztem.

ROZMAITOCI.

Pięć miesięcy w letargu (w zawięciu). Paryskie Towarzystwo hipnologii i psychologii na ostatniem swem posiedzeniu wysłuchało ciekawego referatu

o trzynastoletniej dziewczynie, która przez pięć miesięcy pozostawała w stanie zupełnego letargu. Jestto uczennica pewnego paryskiego pensjonatu, córka bardzo zacnej rodziny z prowincyi. Zastabła ciężko wskutek przestrawienia; leczył ją początkowo profesor Charcot, następnie została oddana, przed pięciu miesiącami, do domu zdrowia doktora Raffegeau w Vésinet. Usta miała otwarte tak szeroko, iż widać było migdały, z których prawy był bardzo opuchnięty, oko lewe miała otwarte, lecz pogrążona była we śnie i zupełnie nieczuła na ból fizyczny. Choć ją kłuto bardzo głęboko szpilką, pozostawała nieruchoma. Wlewano w nią sondą pokarmy, jako to: bulion, jajka na miękko z fosforanem wapno i wino. W ten sposób była odżywiana przez cały ciąg choroby. Codziennie wywożono ją w wózku na świeże powietrze. W tych dniach dr. Raffegeau wpadł na myśl wypalenia żelazem spuchniętego migdała, do którego przez otwarte usta dostęp był łatwy, nadto dokonano masażu mięśni pod szczękami. Sprowadziło to wreszcie uczucie bólu, chora wydała słaby okrzyk. Odtąd nastąpiła reakcja. Oko uabralo wyrazu, usta zaczęły stopniowo się zamykać, w kilka godzin potem chora wymawiała już za doktorem samogłoski: a, e, i, o, u. Nazajutrz rano o siódmej obudziła się z płaczem, pytając zakonnicę, gdzie się znajduje? Nie czuła wcale, wśród snu, co się z nią i naokoło niej dzieje. Obecnie dziewczynka jest już zdrowa zupełnie.

Nowi żołnierze. W czasach, kiedy do wojny już i zwierząt jeńcałne sztaby starają się używać, nie od rzeczy będzie przypomnieć, iż i ten pomysł nie jest nowym, a może zostanie na nowo użytem. W takim razie otrzymałyby państwa pułki i kompanie złożone z pszczoł. W starych kronikach można czytać, że mieszkańcy miasta królewskiego Białogrodu tym sposobem wstrzymywali oblegających Turków pod dowództwem sultana Murada, że między szeregi szturmujących wrogów rzucali ule z pszczołami. Czego żelazo i ludzie nie mogli dokonać, to sprawiły ostre żądla miododajnych owadów. Tak samo obroniła się załoga pewnego weneckiego statku, napadniętego przez tureckich korsarzy. Rzucone na rozbójniczy statek ule pszczelne tyle dały piratom do czynienia, że tymczasem spokojni handlarze mogli bezpiecznie umknąć. W księgach parafialnych pewnej turgiskiej gminy wreszcie jest następujący fakt opowiadany: Gdy w r. 1637 pułkownik Götze przechodził w drodze do Erfurtu dolinę Unstnety, maroderzy napadli wieś Bieithen i przede wszystkim zabrali się do rabowania plebanii. Nie było przypadkiem nikogo w domu oprócz folwarcznej dziewczki, która miała jednak tyle przytomności umysłu, że wyleciała do ogrodu, pochwyciła tyle ulów, ile zdołała i rzuciła je

na podwórze, sama skrywając się w kocy siana. Pszczoły tak się rabusiom dały we znaki, że porzucili wszystko i „podali tyły“.

Sprzedaż drzewa.

W czwartek, 13 kwietnia rano o 9 w Olsztynie (hotel Buchhorna) drzewo na opał, pożytki i do budowy z obwodów Starydwór i Kudypy.

W czwartek, 20 kwietnia rano o 9 w Spręcowie drzewo na opał, pożytki i do budowy z obwodów Buchwałd i Dembrówka.

W czwartek, 20 kwietnia rano o 10 w Wipsowie drzewo na opał i do budowy z obwodów Kronowo, Wipsowo i Kekity.

Od Redakcyi.

— Do Najdymowa. List z markami pocztowymi otrzymaliśmy i gazetę przekazaliśmy na pocztę w Rotflisie. Spodziewamy się, że teraz gazeta dochodzić będzie regularnie.

— Do Woryt. Jeżeli kto chce od Redakcyi coś się dowiedzieć, powinien pisać na karcie za 10 fen., lub w list włożyć markę za 10 fen. Wyjątkowo odpisaliśmy.

PŁUCOWE

cierpienia, astma

doznają uleczenia. Metodę, która jest szybka i pewna, popierają doskonała, wielorako wypróbowane środki. Po 4 tygodniach następuje zawsze stanowcze polepszenie. Obszerno sprawozdania ze znaczkami zwrotnymi należy adresować:

OFFICE SANITAS

57. Boulevard de Strasbourg
PARIS.

J. Piontek, mistrz szewski w Olsztynie, rynek nr. 28

wykonuje wszelkiego rodzaju obuwie dla mężczyzn, niewiast i dzieci,

tanio i akuratanie.

Reparacje wykonują się szybko i starannie.

Nizkie ceny, dobry towar.

Parcelacya.

Jeszcze kilka większych i mniejszych parcel dawniej Siewkowego miejsca w Koniecwałdzie przy Sztumie jest wraz z zasiewami i budynkami na sprzedaż. Może też pozostała reszta miejsca w ilości 1½ włóki w całości być sprzedana.

Blizszych wiadomości udzieli na miejscu kowal pan Woithe w Koniecwałdzie.

Bank prywatny w Starym-targu Spółka zapisana z nieograniczoną poręką.

Nasiona,

wszystkie gatunki buraków (runkli), olbrzymia marchew, pomorskie nasiona, angielską brukiew, jako i wszelkie waszywa i różne gatunki kwiatów najlepszej dobroci i po jak najtańszych cenach poleca

C. SCHIRMITT,
w Gietrzwałdzie.

Makulaturę

(stary papier)

ma na sprzedaż drukarnia „Gazety Olsztyńskiej.“

Na trwałą i wieczną pamiątkę sławy narodowej!

Wizerunki

Wodzów Polskich.

Wydawnictwo zeszytowe, obejmuje portrety wszystkich wodzów polskich, od najdawniejszych czasów aż do roku 1863. — Portrety wykonane na pięknym, grubym papierze mogą stanowić wielki album, lub być oprawione w ramy na ścianę. Pod każdym portretem zamieszcza się dokładna i treściwa natatka historyczna o każdym wodzu. Całe wydawnictwo podzielone jest na serje. Pierwsza serja obejmuje 12 zeszytów, a każdy z zeszytów 8 portretów. Zeszyty, poczynając od kwietnia b. r. wychodzić będą co miesiąc. Po ukończeniu Pierwszej serji natychmiast zacznie wychodzić druga serja i tak dalej, aż do zupełnego ukończenia. — Na pierwszą serję ogłasza się prenumeratę, która wynosi wraz z przesyłką: na 12 zeszytów 12 marek, na 6 zeszytów 7 marek, na 3 zeszyty 4 marki. Zeszyt pojedynczy kosztuje 75 ct. w. a. Wszyscy prenumeratorowie czasopisma ilustrowanego *Gońca i Iskry* wychodzącego od lat szesnastu we Lwowie, posiadającego treści obfitą i wiele urozmaiconą, otrzymają

Wizerunki Wodzów Polskich

za połowę ceny prenumeracyjnej wyżej oznaczonej.

Prenumerata *Gońca i Iskry* z przesyłką wynosi rocznie 16 marek, półrocznie 8 marek, kwartalnie 4 marki. Za piękne, dokładne i z największą starannością wykonane portrety — Redakcyja poręcza i przymuje odpowiedzialność na siebie, a ze względu na niezwykle charakter, doniosłość wydawnictwa i znaczne koszty, spodziewa się szerokiego poparcia całego ogółu polskiego.

Wizerunki Wodzów Polskich będą ozdobą każdego domu polskiego i trwałą, a żywą pamiątką naszych rycerskich dziejów, poświęceń, chwały narodowej i zasług cywilizacyjnych.

Prenumerować można w każdej chwili, uprasza się jednak, o wczesne nadesłanie prenumeraty. Zeszytów na okaz nie posła się nikomu. Prenumeratę tak na samo wydawnictwo Wizerunków Wodzów Polskich, jak i z prenumeratą *Gońca i Iskry*, podług wyżej oznaczonych cen, nadesłać należy najdogodniej przekazami pocztowymi pod adresem:

Administracyja „GONCA i ISKRY“
we Lwowie, ulica Kraszewskiego 1 23.

Wszelkie prace piśmienne, w sporach, procesach, kontrakty, ugody, wykonywam starannie i wedle przepisu.

Z wysokim szacunkiem

C. SCHIRMITT, Gietrzwałd.

340 cent.

kartofli mam na sprzedaż.

Józef Czajka, gosp.
Szomfald.

(Schönfelde p. Hermsdorf.)

Budynek i szopa

na wybudowaniu w dobrym stanie jest zaraz na sprzedaż.

Kelmer R. Jackowski,
Mokiny,

(Mokainen p. Wartenburg.)

Poszukuje się

młodego człowieka,

który dobrze się potrafi i wspólnie pracuje, do pomocy w małym gospodarstwie, najlepiej syna gburskiego.

Gdzie? powie drukarnia „Gazety Olsztyńskiej“.

Z powodu podmurowania domu mieszkalnego mam cały wzdrap drewniany na sprzedanie.

Piwek,
w Małym Klebarku.

Gospodarstwo, około 11 morgów, chcę z wolnej ręki sprzedać. Budynki nowe i ogród ze szczepami. Cena około 800 talarów, hipoteka czysta.

Blizszej wiadomości udzieli drukar. „Gaz. Olszt.“